

Advies voor Richtlijnen voor het
milieueffectrapport
Rivierverruiming door dijkverlegging en
herinrichting Hondsbroeksche Pleij
te Westervoort

26 juli 1999

1028-40

1028-40

ISBN 90-421-0567-4
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Provincie Gelderland
Dienst Milieu en Water
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
MW 1999.7153

uw brief
4 juni 1999

ons kenmerk
U320-99/Ru/hb/1028-41

onderwerp
Advies voor richtlijnen Rivierverruiming
door dijkverlegging en herinrichting
Hondsbroeksche Pleij te Westervoort

doorkiesnummer
(030) 234 76 50

Utrecht,
26 juli 1999

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Rivierverruiming door dijkverlegging en herinrichting Hondsbroeksche Pleij te Westervoort.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Rivierverruiming door dijkverlegging en
herinrichting Hondsbroeksche Pleij
te Westervoort

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
website <http://www.eia.nl>
e-mail mer@eia.nl

Advies voor Richtlijnen voor het milieueffectrapport
Rivierverruiming door dijkverlegging en herinrichting Hondsbroeksche
Pleij te Westervoort

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
Rivierverruiming door dijkverlegging en herinrichting Hondsbroeksche Pleij te Westervoort,

uitgebracht aan Provincie Gelderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage;
namens deze,

de werkgroep m.e.r. Rivierverruiming door dijkverlegging en herinrichting Hondsbroeksche
Pleij te Westervoort,

de secretaris

drs. M.J. Ruis

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 26 juli 1999

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	2
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	3
2.1 Probleemstelling en doel	3
2.2 Besluitvorming	4
3. Beschrijving en waardering van het plan- en studiegebied	4
4. Visie, voorgenomen activiteit en alternatieven	5
4.1 Visie	5
4.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
4.2.1 Uit te werken alternatieven	6
4.2.2 Te beschrijven aspecten	7
4.2.3 Nulalternatief	7
5. Gevolgen voor het milieu	8
6. Vergelijking van alternatieven	8
7. Leemten in informatie	9
8. Evaluatieprogramma	9
9. Samenvatting van het MER	9

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 4 juni 1999, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 107 d.d. 9 juni 1999
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het Waterschap Rijn en IJssel (formeel initiatiefnemer) en Rijkswaterstaat directie Oost-Nederland (coördinerend initiatiefnemer) zijn voornemens om ter hoogte van de Hondsbroeksche Pleij te Westervoort rivierverruimende maatregelen toe te passen. De voorgenomen activiteit omvat in ieder geval het landinwaarts verleggen van de (functie van) primaire waterkering.

De Commissie is van mening dat de startnotitie al veel voor het MER relevante informatie bevat. Deze informatie is voor dit advies getoetst op juistheid, compleetheid en relevantie voor de besluitvorming. De Commissie stemt in met de beoordelingscriteria voor de selectie van de alternatieven en de keuze om twee in de startnotitie aangeduide uitvoeringsalternatieven (het uiterwaard- en oeveralternatief) verder uit te werken. Met de informatie die de beschrijving en vergelijking van de twee alternatieven oplevert acht de Commissie het goed mogelijk om tot de keuze van een voorkeursalternatief te komen.

De Commissie is van mening dat het laten vervallen van de optie om de oude Westervoortse bandijk te verbeteren tot primaire waterkering duidelijk is onderbouwd in de startnotitie. De grote cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de oude Westervoortse bandijk worden beschreven en doorslaggevend geacht om af te zien van de karakterveranderende ingrepen die nodig zouden zijn. Gezien de reacties uit de inspraak acht de Commissie het raadzaam de ingrijpendheid van de benodigde aanpassingen bij tracé 4 nader toe te lichten en schetsmatig te visualiseren in het MER. Het gaat hierbij om een globale toelichting, het tracé hoeft niet als volwaardig alternatief te worden uitgewerkt.

Verder vindt de Commissie het belangrijk dat de Projectnota/MER duidelijk maakt hoe op basis van de doelen en voorwaarden de twee alternatieven worden uitgewerkt. Met name de voorwaarde van duurzaamheid is bij de voorgenomen activiteit van belang. Dit houdt in dat natuurdoeltypen zoveel mogelijk in stand blijven ondanks de fasering van de rivierkundige maatregelen. Ook het belang van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de beleving door bezoekers moeten zo goed mogelijk in deze fasering worden meegenomen.

1. INLEIDING

Het Waterschap Rijn en IJssel (formeel initiatiefnemer) en Rijkswaterstaat directie Oost-Nederland (coördinerend initiatiefnemer) zijn voornemens om ter hoogte van de Hondsbroeksche Pleij te Westervoort rivierverruimende maatregelen toe te passen. De voorgenomen activiteit omvat in ieder geval het landinwaarts verleggen van de (functie van) primaire waterkering. Aanleiding hiervoor is de verwachte toename van de rivierafvoer, in combinatie met de ligging aan een vernauwing van het rivierbed en de ligging bij het splitsingspunt van Nederrijn en IJssel (IJsselkop). Ter ondersteuning van de besluitvorming van het dijkverleggingsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering en artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening wordt milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.

Bij brief van 4 juni 1999¹⁾ is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant²⁾.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³⁾. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴⁾, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuumstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven;
- belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

De Commissie is van mening dat de startnotitie al veel voor het MER relevante informatie bevat. Bij het opstellen van haar richtlijnenadvies heeft zij deze informatie op juistheid, compleetheid en relevantie voor de besluitvorming getoetst. Daarom richt dit advies zich vooral op die onderwerpen die in het MER nog nader aan de orde moeten komen.

1 Zie bijlage 1.
2 Zie bijlage 2.
3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
4 Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling en doel

De keuze voor de locatie Hondsbroeksche Pleij voor rivierbedverruiming is met name ingegeven vanwege de grote effectiviteit van de maatregelen die hier te verwachten is. Dit komt omdat het rivierbed op deze locatie zeer nauw is en dit leidt plaatselijk tot opstuwing. In het MER moet nog nader worden beschreven hoe dit project past bij de plannen voor IJssel en Nederrijn voor verruiming van de rivier⁵⁾ en bij de ontwikkelingen die zich voordoen in de nabij gelegen uiterwaarden. Bij dit laatste kan met name worden gedacht aan de dijkteruglegging bij Bakenhof en aan uiterwaarden in de omgeving waar juist een uitbreiding van economische activiteiten plaats vindt. Verder dient de Projectnota/MER te beschrijven welke rivierkundige maatregelen mogelijk zijn om de 'kraanfunctie' na de dijkverlegging intact te houden, inclusief de fasering van de maatregelen bij toenemende waterafvoer.

In de Projectnota/MER dient binnen rekenmarges te worden aangegeven hoeveel de Pleijdijk zal worden verlaagd bij de uit te werken alternatieven. Dit is van belang voor het vaststellen van de inundatiefrequentie van het tussen de nieuwe dijk en de Pleijdijk gelegen gebied en voor de inschatting van de kwel en eventuele maatregelen daartegen binnen de oude Westervoortse banddijk. Bovendien is inzicht in verlaging van de huidige Pleijdijk van belang om een landschappelijk-visueel beeld te kunnen krijgen van de nieuwe situatie (nieuwe dijk met ervoor de verlaagde Pleijdijk).

Slechts voor tracé 4 (de oude Westervoortse banddijk) worden uitgebreide maatregelen voorgestaan om de verwachte kweloverlast in Westervoort tegen te gaan. De kans op het onder water lopen van de Hondsbroeksche Pleij bij dit tracé is 1/1.000 per jaar. In de bestaande situatie is de kans op onderlopen 1/1250 per jaar. Volgens de Commissie is er -gezien het geringe verschil- bij een keuze voor tracé 4 nauwelijks meer kweloverlast te verwachten dan bij de huidige situatie. Wanneer *kweloverlast* desondanks toch een overweging zou zijn om tracé 4 af te wijzen, dient dit in de Projectnota/MER nader te worden toegelicht. Voor de twee uitvoeringsalternatieven moet in de Projectnota/MER de noodzaak van de kwelmaatregelen worden verduidelijkt aan de hand van een geohydrologisch model.

De hoofddoelen zijn in paragraaf 2.2 van de startnotitie duidelijk beschreven en ze zijn in voldoende mate onderbouwd. Ook het waarom van de aangehouden hoogte voor de gewenste waterstandsverlaging (0,15 m op de bovenrand en 0,12 m bij de IJsselkop) wordt duidelijk aangegeven ⁶⁾.

5 Inspraakreactie 1 zou in het MER bevestigd willen zien dat er benedenstrooms bij een toename van de maatgevende afvoer geen problemen zullen ontstaan.

6 De Commissie is van mening dat het buitendijks verlagen van de huidige smalle uiterwaarden (zoals gesuggereerd wordt in inspraakreactie no. 11) geen reëel alternatief is omdat het niet aan de gestelde hoofddoelen voldoet.

2.2 Besluitvorming

Het MER wordt opgesteld ter ondersteuning van het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, ingevolge artikel 7 van de Wet op de waterkering (Wow) en het daaropvolgende besluit van de gemeente Westervoort tot herziening van het bestemmingsplan ingevolge artikel 19 Wet op de ruimtelijke ordening (WRO).

In het MER moet worden aangegeven of en zo ja welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, bestuurlijke toezeggingen) de gemeente Westervoort stelt aan de voorgenomen dijkverlegging. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het Landschapsbeleidsplan van de gemeente uit 1995 en het bijbehorend deelplan uit 1999.

Volgens de Commissie moet in het MER worden vermeld welke delen van het studiegebied tot de Ecologische Hoofdstructuur behoren en welke gebieden mogelijk in de toekomst onder de Vogelrichtlijn zullen vallen⁷] en welke consequenties dat heeft voor de inrichting. Ook van de voorgenomen ontgroningen (p. 25-26 startnotitie) moet nog worden beschreven welke invloed zij hebben op de inrichting van het gebied zowel buiten als binnen de verlegde Pleijdijk.

Voor het overige wordt in de startnotitie voldoende ingegaan op de relevante beleidsmatige uitgangspunten, de procedure, het tijdpad en de te nemen besluiten.

3. **BESCHRIJVING EN WAARDERING VAN HET PLAN- EN STUDIEGEBIED**

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de te verwachten reikwijdte van de effecten en de wisselwerking met de omgeving waaronder het aangrenzende bebouwde gebied. Per milieu-aspect kan de omvang van het studiegebied verschillen. Voor zover in het gebied bepaalde autonome ontwikkelingen optreden, of binnen afzienbare termijn veranderingen kunnen worden voorzien onder invloed van vastgesteld beleid, dient dit bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand te worden betrokken. Een voorbeeld zijn de geplande ontgroningen in het plangebied.

In de startnotitie wordt op overzichtelijke wijze een beeld gegeven van de bestaande landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische (LNC) elementen en waarden in het plangebied. Beschrijf aanvullend op de informatie uit de startnotitie in de Projectnota/MER de volgende zaken:

- de mate waarin het plangebied fungeert als verbindingszone tussen de Gelderse Poort en de natuurgebieden langs de IJssel;
- de weidevogels in het plangebied;

⁷ Zie ook inspraakreactie no. 12 waarin het ministerie van LNV wijst op de in voorbereiding zijnde aanwijzing van de uiterwaarden als Beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn.

- kwaliteit (mate van ontwikkeling) en ligging van het stroomdalgrasland en potenties daarvoor in het studiegebied;
- kwaliteit en ligging van de kwelvegetaties in het binnendijks gelegen deel van de Hondsbroeksche Pleij;
- de amfibieën in de strangzone en 'de Biet', met name de rugstreeppad;
- de mogelijk aanwezige archeologische elementen in het plangebied.

4. VISIE, VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Visie

De visie op de toekomstige kwaliteit van de Hondsbroeksche Pleij is helder beschreven en heeft als basis gediend voor de keuze tussen de verschillende oplossingsrichtingen. In de visie wordt uitgegaan van behoud en accentuering van cultuurhistorische samenhang, waardoor elementen en patronen zo goed mogelijk hun betekenis houden. Tevens wordt gesteld dat dijkeruglegging over een wat grotere afstand in conflict komt met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied. Verder wordt in de visie als doel gesteld een halfopen uiterwaardenlandschap, zowel binnen- als buitendijks. Binnendijks gaat volgens het Landschapsbeleidsplan de vorming van een halfopen landschap samen met een relatief extensieve agrarische activiteit, buitendijks met natuurontwikkeling gestuurd door de dynamiek van de rivier en (extensieve) begrazing (plan Overture)

Vervolgens worden vier mogelijke dijktracés beoordeeld op hun probleemoplossend vermogen en op de mate waarin ze aan de visie voldoen (4.3.2 en verder). Het tracé langs de hoge oeverwal (tracé 2) leidt tot een grote versnippering van het gebied. Tracé 3, een nieuwe dijk op de historische grens Huissen-Westervoort gaat ten koste van de huidige grote landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De inspraak van onder meer de gemeente Westervoort pleit voor het uitwerken van tracé 4 (aanpassing van de oude Westervoortse banddijk) als volwaardig alternatief.⁸⁾ De Commissie is echter van mening dat het laten vervallen van de optie om de oude Westervoortse banddijk te verbeteren tot primaire waterkering duidelijk in de startnotitie is onderbouwd. De grote cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de oude Westervoortse banddijk worden beschreven en doorslaggevend geacht om af te zien van de karakterveranderende ingrepen die nodig zouden zijn. Gezien de reacties uit de inspraak acht de Commissie het raadzaam de ingrijpendheid van de benodigde aanpassingen bij tracé 4 nader toe te lichten en schetsmatig te visualiseren in het MER. Het gaat hierbij om een globale toelichting, het tracé hoeft niet als volwaardig alternatief te worden uitgewerkt. Dit kan bijvoorbeeld door op enkele punten het ruimtebeslag en de omvang van een aangepaste dijk te laten zien.

⁸ Naast de gemeente Westervoort (inspraakreactie no. 4) vragen ook door inspraakreacties 7 en 8 om het uitwerken van tracé 4 als alternatief. Het creëren van een overlaat in Pleijdijk en Veerdam zoals voorgesteld in inspraakreactie 11 is volgens de Commissie eveneens geen reëel alternatief omdat de oude Westervoortse dijk bijna net zoveel zal moeten worden aangepast als bij de keuze voor tracé 4 het geval zal zijn.

De Commissie is van oordeel dat het tracé als voortzetting van de benedenstroomse breedte van de uiterwaard (tracé 1) het meest aan de visie voldoet en acht de inperking van de wijze waarop de visie het keuzeprocess heeft aangestuurd overtuigend beschreven.

4.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven

4.2.1 Uit te werken alternatieven

Hoofdstuk 4 van de startnotitie maakt voldoende duidelijk welke mogelijkheden er zijn om het probleem op te lossen. Ook wordt de inperking van de te onderzoeken tracés voldoende beargumenteerd. De Commissie stemt in met de beoordeling aan de hand van de drie gekozen aspecten, te weten het probleem oplossend vermogen, de technische aspecten en de mate waarin de oplossing past binnen de visie.

Van tracé 1 worden twee uitvoeringsalternatieven voorgesteld het uiterwaardalternatief en het oeveralternatief. De startnotitie stelt dat alleen deze laatste twee alternatieven in de Projectnota/MER zullen worden uitgewerkt. Beide alternatieven voldoen aan de rivierkundige taakstelling. Het uiterwaardalternatief biedt de meeste kansen voor de natuur en heeft de meeste flexibiliteit voor de toekomstige afvoer en mogelijke waterstandverhogingen. Het oeveralternatief is een optimalisatie van de huidige landschappelijke en cultuurhistorische waarden omdat:

- er meer ruimte blijft rond de terpboerderij de Boven Pleij;
- er minder aantasting is van de strang-zone aan de noordkant;
- het gebied tussen de nieuwe Pleijdijk en de oude Westervoortse bandijk groter blijft en minder wordt doorsneden.

De Commissie acht het niet waarschijnlijk dat er buiten de bandbreedte van deze twee uitvoeringsalternatieven een realistisch meest milieuvriendelijk alternatief (mma) is te formuleren dat zowel de natuur- als de landschappelijke en cultuurhistorische aspecten optimaal in zich verenigt. De Commissie adviseert daarom het uiterwaardalternatief te formuleren als alternatief dat natuur het meeste aandacht geeft het oeveralternatief als alternatief dat maximaal inzet op landschap en cultuurhistorie. Eén van deze twee alternatieven kan tot meest milieuvriendelijk alternatief worden gekozen. Het voorkeursalternatief kan één van deze twee alternatieven worden. Ook is het mogelijk dat het voorkeursalternatief tussen beide alternatieven in komt te liggen of een combinatie daarvan vormt. Indien dit het geval is, dient te worden beargumenteerd waarom het voorkeursalternatief afwijkt van de twee uitgewerkte alternatieven.

De Projectnota/MER moet duidelijk maken hoe op basis van de doelen en voorwaarden de twee uitvoeringsalternatieven worden uitgewerkt. Met name de voorwaarde van duurzaamheid is van belang. Dit houdt in dat de natuur(doeltypen) zich zoveel mogelijk ongestoord kunnen ontwikkelen, ook bij fasering van de rivierkundige maatregelen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het bevorderen van overzanding en het op gang helpen van oobosontwikkeling in de binnenbocht bij de uiterwaardenvariant. Hiermee ontstaat een dynamische

riviernatuur die tenminste gedeeltelijk in stand blijft bij een toekomstige verhoging van de afvoer.

Ook het belang van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de toegankelijkheid voor bezoekers moeten zo goed mogelijk in deze fasering worden meegenomen.

4.2.2

Te beschrijven aspecten

In de Projectnota/MER dient te worden beschreven:

- de maatregelen (aanleg en beheer) ten behoeve van het behoud en vestiging van stroomdalflora op de Pleijdijk en de nieuw aan te leggen dijk;
- het dijkontwerp in relatie tot de voorgenomen wijze van beheer en de toekomstige gebruiksfuncties;
- het dijkontwerp in relatie tot het landschappelijk-visueel beeld van het gebied;
- de maatregelen die worden getroffen bij de inrichting en het beheer van het gebied ten behoeve van de ontwikkeling en het behoud van de stroomdalflora en kwelvegetaties;
- de wijzigingen in de te verwachten kwel binnen de oude Westervoortse bandijk.

Voor de belangrijke schakel- en scharnierfunctie van de Hondsbroeksche Pleij in de keten van bestaande en toekomstige natuurgebieden langs de Nederrijn en de IJssel, zijn zo breed mogelijke natuurlijke rivieroeveren gewenst. In de Projectnota/MER dient te worden onderbouwd welke breedte minimaal nodig is om goed als verbindingzone te kunnen functioneren.

Bij het opstellen en beschrijven van de twee uitvoeringsalternatieven vraagt de Commissie met nadruk in de nieuwe inrichting aandacht te besteden aan het herkenbaar (en zo mogelijk functioneel) houden van cultuurhistorische elementen en patronen. Wat betreft de te vergraven huidige Pleijdijk gaat het om inzicht in de mate waarin de verlaagde dijk zal eroderen en daardoor onherkenbaar worden of juist vanwege de voorlopig benodigde weerstand gedeeltelijk gehandhaafd zal blijven. Wat betreft de restanten van de voormalige schans Geldersoord is het van belang dat de Projectnota/MER duidelijk maakt of die in het ontwerp van de (verlegde) dijk een rol kunnen spelen.

Het grondlichaam waarop het bedrijf van de Gebr. Hermsen is gesitueerd, is na verlegging van de Pleijdijk wellicht (gedeeltelijk) nodig in verband met de vereiste weerstand. Tegelijk leidt de aanwezigheid van het bedrijf tot een aanzienlijke versmalling van de nagestreefde natuurlijke rivieroever en ecologische verbindingzone. De Projectnota/MER dient te beschrijven hoe met dit dilemma zal worden omgegaan. Daarbij dient zowel te worden ingegaan op de eventuele handhaving van het grondlichaam als op de mogelijke gevolgen het voortbestaan van de bedrijvigheid ter plaatse voor landschap en natuur.

4.2.3

Nulalternatief

Volgens de startnotitie is het nulalternatief niet reëel. Het niet doorgaan van de voorgenomen activiteit kan volgens de Commissie als referentie worden beschouwd.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- neem in de effectenbeschrijving zowel de negatieve als positieve milieugevolgen voor de beschreven LNC-elementen op;
- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moeten, waar nodig, de effecten worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal.

Meer specifiek dient de Projectnota/MER in te gaan op de volgende gevolgen voor LNC-elementen:

- de visuele relatie tussen Westervoort en de rivier;
- de aanwezigheid, respectievelijk aantasting/uitbreidingsmogelijkheden van (elementen van) de ecologische hoofdstructuur en natuureservaten;
- huidige en toekomstige aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende riviernatuur, inclusief de stroomdalflora;
- aanwezigheid, respectievelijk aantasting dan wel uitbreidingsmogelijkheden van de kwelgebonden vegetaties;
- de geschiktheid van de uiterwaarden als hoogwaterrefugium voor landfauna en als verbindingzone tussen aangrenzende natuurgebieden;
- de gevolgen van verlaging van de Pleijdijk voor het eventueel aanwezige stroomdalgrasland;
- de geschiktheid van het binnendijks gelegen deel van de Hondsbroeksche Pleij voor de vestiging en het behoud van kwelvegetaties na aanleg van de nieuwe dijk als gevolg van mogelijke hydrologische veranderingen;
- de gevolgen van de te nemen maatregelen ter bestrijding van de kwel(problemen);
- de mogelijke aantasting van het bodemarchief.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Vergelijk de milieueffecten van de alternatieven onderling én met de referentiesituatie. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de alternatieven verschillen.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen van het natuur- en milieubeleid worden betrokken. Daarnaast kunnen de financiële aspecten van de alternatieven in beeld worden gebracht om hun realiteitswaarde beter te kunnen beoordelen. Dit laatste is in het kader van de m.e.r. niet verplicht, maar het maakt de besluitvorming meer inzichtelijk.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland moeten bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat Rijkswaterstaat en het Waterschap Rijn en IJssel in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geven. Hierbij kan worden aangehaakt bij de bestaande monitoringssystemen die in het kader van Ruimte voor Rijntakken en/of de Ecologische Hoofdstructuur worden toegepast.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor LNC bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het Advies voor Richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Rivierverruiming door
dijkverlegging en herinrichting
Hondsbroeksche Pleij
te Westervoort

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 4 juni 1999 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9099
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@ gelderland.nl

Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	10 JUNI 1999
nummer :	485-99
doosnr :	1028-19/m 3 (2x)
kopie naar :	Sc/pres/bib/ka/nt

datum:

4 juni 1999

onderwerp:

Startnotitie dijkverlegging "Hondsbroeksche Pleij"

nummer:

MW1999.7153

Van het waterschap Rijn en IJssel te Doetinchem ontvingen wij op 3 juni 1999, mede namens de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Oost-Nederland te Arnhem en Burgemeester en Wethouders van Westervoort, de startnotitie milieueffectrapportage voor de projectnota/MER ten behoeve van het project "Dijkverlegging Hondsbroeksche Pleij", gelegen in de gemeente Westervoort.

De startnotitie dient als basis voor de door ons vast te stellen richtlijnen voor de inhoud van het te maken milieueffectrapport. Dit rapport (MER) maakt deel uit van de te zijner tijd in te dienen aanvraag tot goedkeuring op grond van de Wet op de waterkeringen van het dijkverbeteringsplan (dijkverlegging).

Dit initiatief maken wij op woensdag 9 juni 1999 bekend in regionale en lokale kranten alsmede in de Staatscourant. Een afschrift van de bekendmaking is bijgevoegd.

Zoals uit de startnotitie blijkt, wordt door de betrokken overheden met het project "Dijkverlegging Hondsbroeksche Pleij" beoogd enerzijds het realiseren en voor lange tijd behouden van een veilige waterkering en anderzijds het verkrijgen van meer ruimte voor de rivier ter plaatse. De op te stellen milieueffectrapportage heeft hierdoor een breder doel dan normaliter voor dijkverbeteringsprojecten het geval is.

inlichtingen bij dhr. J. Bleeker

doorkiesnr. 359 88 62

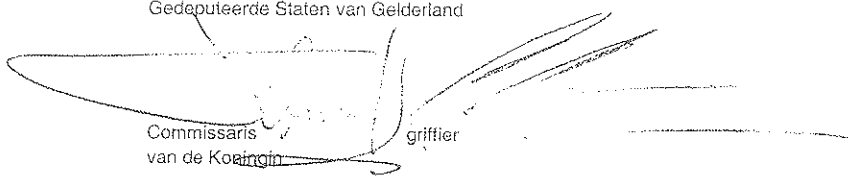
verzonden

08 JUN 1999

Postbank girorekening 869762
ABN-AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 26.50.10.624

Wij verzoeken u ons binnen negen weken na publicatie van deze bekendmaking, aan ons college advies uit te brengen over de startnotitie ten behoeve van het opstellen van de richtlijnen voor het milieueffectrapport, onder vermelding van bovenstaand briefnummer. Het door het waterschap op te stellen milieueffectrapport zal deel uitmaken van de in te dienen aanvraag tot goedkeuring van de dijkverlegging "Hondsbroeksche Pleij".

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris van de Koning griffier

bijlagen: startnotitie en bekendmaking

coll.-/yn
code: MR/11046/4

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van startnotitie in Staatscourant nr. 107 d.d. 9 juni 1999

BEKENDMAKING

Terinzagelegging en openbare informatie-bijeenkomst

Dijkverlegging Hondsbroeksche Pleij, in de gemeente Westervoort.

Ingevolge de artikelen 7.12 tot en met 7.15 van de Wet milieubeheer maken Gedeputeerde Staten van Gelderland bekend, dat het algemeen bestuur van het waterschap Rijn en IJssel te Doetinchem, bij brief d.d. 3 juni 1999, mede namens de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de Directie Oost-Nederland, te Arnhem, en het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Westervoort bij ons college heeft ingezonden de startnotitie voor de projectnota/MER "rivierverruiming door dijkverlegging en herinrichting Hondsbroeksche Pleij".

De in 1991 versterkte Pleijdijk voldoet aan de in art.3, eerste lid, van de Wet op de waterkering vastgestelde veiligheidsnorm. Na de hoogwaters in 1993 en 1995 is het besef ontstaan, dat bij de te verwachten grotere afvoer van de rivier een duurzame bescherming van de laag gelegen gebieden tegen hoogwater niet enkel kan worden bereikt met het alsmaar verbeteren van de bestaande waterkeringen. Het is noodzakelijk om tijdig in het winterbed van de grote rivieren maatregelen te treffen teneinde hogere waterstanden voorkomen. Met het door de betrokken overheden gezamenlijk opgestarte project "Dijkverlegging Hondsbroeksche Pleij" wordt dan ook beoogd enerzijds het realiseren van meer ruimte voor de rivier ter plaatse en anderzijds het verkrijgen van een faseerbare en duurzame bescherming tegen overstromingen. Daarnaast zal door dijkverlegging en herinrichting van de Hondsbroeksche Pleij een bijdrage geleverd worden aan de realisatie van de ecologische hoofdstructuur (EHS) en aan versterking van de aanwezige landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische (LNC-)waarden.

Te volgen procedure

De startnotitie is de eerste stap naar het milieu-effectrapport (MER) en geeft in hoofdlijnen informatie over de manier waarop de betrokken overheden de dijkverlegging Hondsbroeksche Pleij willen aanpakken. Aan de hand van de opmerkingen over de startnotitie, de adviezen van wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieu-effectrapportage stellen wij de richtlijnen voor het te maken MER op. Dit MER zal over enige tijd samen met de projectnota, het ontwerp-plan voor dijkverlegging (aanleg nieuwe waterkering) en herinrichting van het plangebied voor eenieder ter inzage worden gelegd.

Het MER en de projectnota vormen de basis voor de ingevolge de Wet op de waterkering vereiste besluiten van het algemeen bestuur van het Waterschap Rijn en IJssel en Gedeputeerde Staten tot vaststelling respectievelijk goedkeuring van het dijkverleggingsplan en voor de door andere overheden te nemen besluiten ten behoeve van de uitvoering van dit plan. Bovendien vormt het MER een basis voor de ten behoeve van de (her)inrichting van het plangebied te nemen gemeentelijke besluiten tot het wijzigen van de voor dit gebied geldende bestemmingsplannen, voor zover geen onderdeel uitmakend van het dijkverbeteringsplan. De provincie treedt op als het bevoegd gezag voor deze milieu-effectrapportage.

Terinzagelegging

Van donderdag 10 juni tot en met woensdag 7 juli 1999 ligt een exemplaar van de startnotitie ter inzage in:

- het afdelingskantoor Zuid van het waterschap Rijn en IJssel, Reizenakker 2 te Zevenaar, op werkdagen van 9.00 tot 16.30 uur;
- het gemeentehuis van Westervoort, Dorpsplein 1 te Westervoort, op werkdagen van 8.00 tot 12.30 uur;
- het kantoor (bibliotheek) van Rijkswaterstaat, Directie Oost-Nederland, Rijkskantorengedebouw, Gildemeestersplein 1 te Arnhem, op werkdagen van 9.00 tot 16.00 uur;
- het Huis der Provincie te Arnhem, gebouw Rijnstate kamer 720, op werkdagen van 8.30 tot 16.30 uur.

Indien u niet in staat bent tijdens kantooruren de ter inzage gelegde stukken in te zien kunt u contact opnemen met de provincie Gelderland (zie onderstaand telefoonnummer).

Schriftelijke opmerkingen en adviezen

Gedurende de periode van terinzagelegging kan eenieder bij ons college schriftelijk opmerkingen indienen, die een bijdrage kunnen leveren aan de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het te maken het milieu-effectrapport (MER). De opmerkingen dienen te worden gezonden aan: Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, onder vermelding van nr. MW 99.7153. Degene, die een opmerking indient, kan daarbij verzoeken zijn of haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Openbare informatie-bijeenkomst

Ter toelichting op de startnotitie wordt een openbare informatie-bijeenkomst gehouden op donderdag 24 juni in zalencentrum Wieleman, Dorpstraat 11 te Westervoort. Deze bijeenkomst begint om 20.00 uur. Aansluitend wordt de mogelijkheid geboden om mondelinge opmerkingen over de inhoud van de startnotitie aan ons kenbaar te maken.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over de startnotitie of de te volgen procedure kunt u zich wenden tot:

- het waterschap Rijn en IJssel, de heer L. de Munk, tel. (0314) 369714;
- Rijkswaterstaat, Directie Oost-Nederland, mevrouw L.A. Tutein Nolthenius, tel. (026) 3688290;
- de provincie Gelderland, de heer J. Bleeker, tel. (026) 3598862.

Arnhem, 4 juni 1999- nr. MW 99.7153

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
J. Kamminga - Commissaris van de Koningin
C. Crasborn - griffier

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, Directie Oost-Nederland (coördinerend initiatiefnemer) en Waterschap Rijn en IJssel (formeel initiatiefnemer)

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland

Besluit: goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, ingevolge artikel 7 van de Wet op de waterkering (Wow) en het daaropvolgende besluit van de gemeente Westervoort tot herziening van het bestemmingsplan ingevolge artikel 19 Wet op de ruimtelijke ordening (WRO).

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C12.1

Activiteit: Het treffen van rivierverruimende maatregelen ter hoogte van de Hondsbroeksche Pleij te Westervoort. De activiteit omvat een herinrichting van het gebied en het landinwaarts verleggen van de (functie van) primaire waterkering. Aanleiding hiervoor is de verwachte toename van de rivierafvoer, in combinatie met de ligging aan een vernauwing van het rivierbed en de ligging bij het splitsingspunt van Nederrijn en IJssel (IJsselkop).

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 4 juni 1999

richtlijnenadvies uitgebracht op: 26 juli 1999

Bijzonderheden: De Commissie is van mening dat de startnotitie al veel voor het MER relevante informatie bevat. Deze informatie is voor dit advies getoetst. Zo is de Commissie van mening dat het laten vervallen van het alternatief om de oude Westervoortse bandijk te verbeteren tot primaire waterkering duidelijk in de startnotitie is onderbouwd. Gezien de reacties uit de inspraak acht de Commissie het echter raadzaam de ingrijpendheid van de benodigde aanpassingen bij een keuze voor dit alternatief nader toe te lichten en schetsmatig te visualiseren in het MER. Het gaat hierbij om een globale toelichting, het tracé hoeft niet als volwaardig alternatief te worden uitgewerkt.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. C. van der Giessen

drs. M.A. Kooiman

dr. C.I.J.M. Liebrand

drs. J.A.A.M. Leemans

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M.J. Ruis

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19990622	Gewestelijke Land- en Tuinbouw Organisatie	Wageningen	19990712
2.	19990628	Hengelsport Federatie Veluwezoom	Velp	19990712
3.	19990701	Maalderink Lutke Willink, namens de heer en mevrouw H.W. van Essen te Westervoort	Terborg	19990712
4.	19990701	Burgemeester en Wethouders van de gemeente Westervoort	Westervoort	19990712
5.	19990704	C.L.M. van Schaik	Westervoort	19990712
6.	19990705	Gebr. Hermsen	Westervoort	19990712
7.	19990705	J.J. van der Weide	Westervoort	19990712
8.	19990704	Milieugroep Westervoort	Westervoort	19990712
9.	19990706	Maalderink Lutke Willink, namens de heer J.H. Achterkamp te Westervoort	Terborg	19990712
10.	19990705	J. Moulon / R. Hameetema	Westervoort	19990712
11.	19990706	Rentmeesterskantoor van Rijkevorsel, namens de Erven C. Korevaar	Nijmegen	19990712
12.	19990707	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij	Deventer	19990712
13.	19990726	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	19990727
14.	19990624	Verslag van de hoorzitting	Arnhem	19990712

19